

LẠI BÀN VỀ QUY HOẠCH CHUNG HÀ NỘI TRỤC HỒ TÂY - BA VÌ

NGUYỄN ĐĂNG SƠN

Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu Đô Thị & Phát triển Hạ tầng

QHC Hà Nội trước đây dự kiến dành đất Ba Vì cho trung tâm hành chính và nay chuyển về khu vực Hồ Tây-Mỹ Đình.

Do không còn ý tưởng trung tâm hành chính ở Ba Vì nữa nên trục Hồ Tây - Ba Vì được quy hoạch xác định là *trục trung tâm đô thị* dịch vụ sinh thái xanh , tạo dựng không gian cảnh quan đặc trưng, các công trình hiện đại, không gian quảng trường, công trình văn hóa, tổ chức các khu đi bộ, là nơi tổ chức các lễ hội văn hóa dân gian.

Đây là hình thức bố trí *trục trung tâm đô thị* bố cục theo tuyến/ trục không gian trung tâm, là dạng bố cục mà các công trình bố trí thành những dải theo *tuyến đường phố*, trục giao thông trong đô thị. Dạng bố cục này được sử dụng phổ biến trong nhiều thành phố (đặc biệt là thành phố mới) vì nó nhanh chóng tạo được bộ mặt đường phố và sử dụng tương đối thuận tiện.

Trên thế giới có nhiều thành phố có trung tâm bố trí theo tuyến như: Thủ đô Washington, Mỹ là trục không gian trung tâm dọc tuyến từ Điện Capitol, qua đài liệt sỹ, đến đài tưởng niệm LinColn.

Thủ đô Paris Pháp có trục không gian trung tâm dọc tuyến đại lộ Saint-Elyse, mở đầu từ bảo tàng Le Louvre, qua Khải Hoàn Môn kéo dài tới đại lộ Charle De Gaulle và kết thúc ở khu La Defense.

Thủ đô Dheli của Ấn Độ là trục không gian trung tâm khởi đầu từ cổng Ingdiagate và kết thúc là tòa nhà Chính phủ.

Ngoài ra còn có nhiều trục không gian trung tâm ở nhiều thành phố khác như Bắc Kinh (Trung Quốc), Canberra (Úc) v.v.

Tuy nhiên các trục không gian trung tâm đều có điểm khởi đầu và kết thúc *thường có khoảng cách từ 1-5km* đủ để giới hạn một phạm vi thu nhận của thị giác, tạo được cảm xúc tổng thể thống nhất, không bị quá pha tạp bởi các nhóm không gian có chức năng khác.

Từ thực tiễn nêu trên cho thấy trục không gian trung tâm Hồ

Tây-Ba Vì với khoảng cách khoảng 30km là quá dài và không phù hợp để quy hoạch trục không gian trung tâm của Hà Nội. Không thể nào kéo Ba Vì vào nội đô Hà Nội được!

Song đúng là Hà Nội cũng cần một không gian trung tâm đô thị mới với kiến trúc cảnh quan tiêu biểu cho *Hà Nội mới hiện đại* và đó là một nhu cầu bức thiết.

Tuy nhiên có nhiều cách bố cục khu trung tâm, ngoài bố cục theo tuyến như đã nêu ở trên còn có bố cục tập trung và bố cục phân tán.

Bố cục tập trung là dạng bố cục mà các công trình chức năng được bố trí tập trung trên một khu đất. Dạng bố cục này thường gặp ở trung tâm các thành phố nhỏ, số lượng công trình ở trung tâm không nhiều, dạng này chắc là không phù hợp với Hà nội.

Bố cục phân tán là dạng bố cục những công trình và các khu trung tâm được tổ chức phân tán ở nhiều vị trí trong thành phố. Dạng bố cục này thường gặp ở các thành phố cũ cải tạo. Trung tâm của những thành phố lớn thường có nhiều cơ cấu phức tạp với nhiều công trình để tạo thành nhiều trung tâm có chức năng riêng. Đây là dạng bố cục trung tâm có thể phù hợp với Hà Nội.

Ở Hà nội ngoài các trung tâm hiện có như trung tâm hồ Gươm - Khu phố cổ, trung tâm Chính trị Ba Đình lịch sử, hiện rất cần bổ sung thêm *trục trung tâm hiện đại tại Hồ Tây- Mỹ Đình* với chức năng là trung tâm hành chính, văn hóa, thương nghiệp dịch vụ và thể dục thể thao có kiến trúc hiện đại, ngoài ra khu còn có khu đi bộ, các quảng trường, nơi tổ chức các không gian công cộng với các hoạt động có sức hút dân cư đô thị lớn, là nơi tổ chức các sự kiện quan trọng của đô thị, còn đường phố trong trung tâm mới này có trục chính , trục phụ thế nào là tùy thuộc vào thiết kế. □

Tài liệu tham khảo :

1. Paris du ciel et des rues _ PML Editions,1986
2. Beautiful Canberra,1988
3. India – The Enchanted Circuits,1993
4. Washington,D.C, 1995
5. Beijing,1996
6. Quy hoạch chung Thủ đô Hà Nội đến 2030 và tầm nhìn đến 2050
7. Căn cơ sự đột phá trong QHC xây dựng Thủ đô Hà Nội- Phạm Cao Nguyên , TC KTVN 8/2010
8. Trục không gian trung tâm Hà Nội - Phạm Hùng Cường, TC KTVN 8/2010